

РЕШЕНИЕ

№ 5426

гр. София, 17.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 42 състав, в публично заседание на 29.06.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калин Куманов

при участието на секретаря Росица Б Стоева, като разгледа дело номер **2033** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) и чл.84, ал.3 във вр.с чл.75, ал.1, т.2 и т.4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на И. М. Х., гражданин на С., [дата на раждане], ЛНЧ: [ЕГН], против Решение № 2539/06.02.2023 г., издадено от Зам.-Председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, с което на оспорващия е отказано предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут.

С жалбата се иска отмяна на решението като незаконосъобразно, немотивирано, постановено в противоречие с административно-производствените правила и материалния закон. Подателят ѝ се оплаква, че административният орган не е обсъдил посочените от него факти и причините, поради които изпитва страх да се завърне в С.. Отрича извода на административния орган, че Турция е трета сигурна държава. Счита, че бежанската му история сочи, че същият попада в хипотезата на чл.8 и чл.9, ал.1 ЗУБ за предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут. Навежда доводи за повърхностно провеждане на административната процедура, както и за извършено нарушение на принципа "забрана за връщане". Жалбоподателят моли Съда да отмени оспореното решение и да укаже на административния орган да постанови решение, с което да му предостави бежански или хуманитарен статут. В с.з. жалбоподателят се явява лично, представлява се от адв.Б., назначена по реда на Закона за правната

помощ, която моли Съда да уважи депозираната жалба. Представя писмени бележки с подробни съображения.

Ответникът – Заместник-председателят на ДАБ, в с.з. чрез юк.Д. моли Съда да отхвърли жалбата като неоснователна и недоказана.

Съдът намира за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано по молба за международна закрила вх.№ УП22421/18.08.2022 г., подадена от И. М. Х., ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], обл.Х., С., гражданин на С., арабин по народност, вероизповедание мюсюлманин-сунит, семейно положение-женен. Личните му данни са установени въз основа на подписана от него декларация по чл.30, ал.1, т.3 ЗУБ. Чужденецът е получил копие от Указания за правата и задълженията на чужденците, подали молба за закрила в Република България, включваща пояснения относно производството за предоставяне на международна закрила; относно последваща молба за международна закрила; относно връчване на решенията в превод на арабски език, в потвърждение на което на последната страница на екземпляра им на български език се е подписал лично. Съставена е Евродак дактилоскопна карта реф.№ BR109C2208170029.

С Решение № 17317/24.11.2022 г. на Зам.-Председателя на ДАБ производството за предоставяне на международна закрила е прекратено. Впоследствие, чужденецът е бил екстрадиран от Ч. и производството по молбата му е възобновено.

На 30.11.2022 г. с жалбоподателя е проведено интервю, обективизирано в Протокол рег.№ УП22421/30.11.2022 г. От интервюто се установява, че И. М. Х. мотивира молбата си за международна закрила с войната в С. и с нежелание да бъде мобилизиран в официалната армия. Сирийсият гражданин е разказал, че е напуснал С. през месец май 2022 г. нелегално за Турция. Там се е установил в гр.У. за период от около два месеца. Твърди, че в същия град са останали да живеят двамата му братя и съпругата му. На 04.08.2022 г. с помощта на трафикант е прескочил граничното телено заграждение и е преминал на територията на България. Крайната му дестинация е била Германия при негови братовчеди. След настаняването му в лагера в Х. е напуснал същия и с трафикант е заминал за Германия. Преминал е през С., У. и С.. Стигнал е до Ч., където е бил задържан и е екстрадиран обратно в България.

Решението да напусне С. е взел поради желание да продължи образованието си и поради това, че не е искал да участва в сражения. Чужденецът е заявил, че би се завърнал в С., ако се върне спокойствието там, както е било преди.

В С. е живял в родното си село. Бил е земеделец и строител. На 01.01.2022 г. е сключил религиозен и граждански брак с Х. А. Фарез, родена през 2006 г. в с.Т. Уасат, близо до гр.Х.. Съобщава, че районът, в който е живял, се контролира от кюрдските сили за защита. Посочва, че не може да се върне в родината си, защото ще бъде мобилизиран насила в кюрдските сили за защита. Не е служил и няма военно обучение. В С. не е бил задържан или арестуван, не е имал проблеми заради изповядваната от него религия. Не е членувал в политическа партия или организация.

В заключителната част на протокола от проведеното интервю е отразено, че интервюто е проведено на разбираем за него език, че разбира смисъла на написаното и не отправя възражения и допълнения по него. Интервюто е проведено в присъствието на преводач, което е удостоверено с положен от него подпис.

В хода на административното производство е приета Справка вх.№ МД-656/17.10.2022 г. относно С. и Справка вх.№ МД-778/25.11.2022 г. относно

Турция – общо положение в страната, актуална политическа и икономическа обстановка /л.14, л.18/.

В Становище рег.№ УР22421/26.01.2023 г. на ст.експерт в Отдел "ПМЗ-В." е посочено, че предвид съвкупната преценка на доказателствата по преписката, кандидатът на отговаря на законовите изисквания за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут /л.12/.

В хода на административното производство е получено становище от ДАНС, с което специализираният орган е посочил, че не възразява да бъде предоставена закрила в РБългария на лицето, в случай че отговаря на изискванията на ЗУБ /л.36/.

При тази обстановка е постановено обжалваното решение, с което на молителя е отказано предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут по смисъла на чл.8, ал.1 и чл.9, ал.1 ЗУБ поради липса на материалноправните основания за това. Зам.-Председателят на ДАБ е приел, че общата обстановка в С. не дава основание за страх от преследване по смисъла на причините, изброени в чл.8, ал.1 ЗУБ. Изложените мотиви и факти по време на интервюто също не представляват основания за получаване на статут на бежанец. Причините за напускане на страната по произход са от личен характер, спрямо заявителя няма осъществено преследване, нито съществува риск от бъдещо такова. Административният орган е приел, че чужденецът не е бил подложен на преследване. Молителят не е осъждан, не е бил преследван от официалните власти както в С., така и в Турция, нито е заплашван или преследван по етнически или религиозни причини в С., така и в Турция. В хода на административното производство не са установени факти, които да обуславят необходимостта от предоставяне на бежански статут на жалбоподателя. Анализът на фактите и изявленията на чужденеца по време на проведеното интервю налага извода, че в конкретния случай не става въпрос за лице, нуждаещо се от международна закрила, а за "мигрант", предвид категоричното му желание да се установи във Германия. Административният орган е приел, че не са налице и предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, тъй като молителят не е бил принуден да напусне С. поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, нито като изтезание, нечовешко или унижително отнасяне. Прието е, че спрямо молителя не е налице заплахата поради наличие на ситуация на безогледно насилие в държавата и по произход. Прието е, че Турция представлява „трета сигурна държава“ по смисъла на § 1, т.9 от ДР на ЗУБ. Обсъдена е подробно представената официална справка за Република Турция, по-конкретно за положението на сирийските бежанци там. От същата е установено, че сирийските граждани, включително и лицата без гражданство и бежанците пристигнали в Турция, поради събития в С., след 28.04.2011 г., получават временна закрила в от правителството в Турция. Посочените лични мотиви на молителя не могат да бъдат оценени като хуманитарни с оглед предоставяне на статут по чл.9, ал.1 ЗУБ. Административният орган е приел, че по отношение чл.9, ал.8 ЗУБ, където се произнася в условията на оперативна самостоятелност, посочените от чужденеца лични мотиви за желанието му да получи статут и да замине във Германия не се оценяват като хуманитарни с оглед предоставянето на хуманитарен статут.

В хода на съдебното производство се представиха следните писмени доказателства:

От жалбоподателя – превод на Удостоверение за брак (л.100).

От ответника с молба от 14.06.2023 г. - справка вх.№ ЦУ-802/09.06.2023 г. относно актуалното положение в С. (л.83) и справка вх.№ ЦУ-809/12.06.2023 г. относно

актуалното положение в Турция (л.88).

В хода на съдебното производство по реда на чл.76 ГПК жалбоподателят чрез преводача направи изявление, като заяви, че в С. има гражданска война и той е бил призован за редовната армия. Там се сражават кюрди срещу джихадисти, а също и шиити срещу сунити. Той е сунит, а искат се бие за шиитска групировка. В С. три пъти са плащани суми на свободната армия, за да не го задържат. Той е избягал в Турция, но от там са започнали да връщат сирийците обратно в С.. Брат му е опитал нелегално да влезе в Турция и е бил убит на границата. Джихадистите са хванали друг от братята му и са го затворили. В Турция е стоял около 2 месеца, трябвало е да намери пари, за да избяга. Жена му се е върнала в С., тъй като в Турция не са имали достатъчно пари да избягат и двамата. В С. жена му е била разпитвана за това къде е той и кога ще се върне. Жалбоподателят е искал да отиде в Германия, но е решил да остане тук. Брат му го кани за отида в Германия, но жалбоподателят не иска.

При така установеното от фактическа страна Съдът стигна до следните правни изводи:

Оспореното решение е връчено на молителя на 13.02.2023 г., жалбата е подадена на 17.02.2023 г., видно от поставения върху същата рег.№ УП22421, поради което същата е процесуално допустима.

Съдът намира, че решението е издадено от компетентен орган по смисъла на ЗУБ – Заместник-председателят на агенцията, съгласно Заповед № РД03-15/03.05.2022 г. на Председателя на ДАБ, с която на Заместник-председателя са делегирани правомощията по чл.48, ал.1, т.1-4 ЗУБ (л.13).

Производството е протекло при стриктно спазване на процедурите, регламентирани в закона и приложимата европейска директива – проведено е лично интервю с молителя в присъствието на преводач. По време на интервюто на чужденеца е предоставена възможност да изложи съображенията си относно неговата молба за предоставяне на международна закрила пред лице, което има правомощия по силата на националното право за провеждането на подобно интервю. Осигурени са всички условия, които дават възможност на кандидата да изложи основанията за своята молба по последователен начин. Интервюто е проведено от интервюиращ орган, който е отчетел личните и общите обстоятелства във връзка с молбата на търсещия закрила, който е бил в състояние да гарантира подходящо общуване между кандидата и лицето, което провежда интервюто, избран е преводач, който да е в състояние да гарантира подходящо общуване между кандидата и лицето, което провежда интервюто. Общуването се осъществява на предпочетената от кандидата език, освен ако няма друг език, който той разбира и на който той е в състояние да общува ясно. Когато това е възможно, държавите-членки предоставят преводач от същия пол, ако кандидатът е поискал това, освен ако решаващият орган няма причини да смята, че искането е на основания, които не са свързани със затруднения от страна на кандидата да представи изчерпателно основания за молбата си. От своя страна на проведеното интервю, кандидатът е дал обяснения, свързани с неговата бежанска история, интервюто е обективизирано в протокол от проведено интервю. Оспорващият е подписал протокола, като текстът е бил преведен на разбираем за него език, отново с помощта на преводач от арабски език.

Производството е приключило без забавяне, изготвено е становище от страна на интервюиращия орган съобразно преценка на събраните по преписката доказателства,

с което е предложено на оспорващия да бъде отказан статут на бежанец и хуманитарен статут.

Относно статута на бежанец:

Молбата на жалбоподателя за предоставяне статут на бежанец не доказва, че той има основание да се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение в страната си по произход. Съгласно чл.8, ал.1 ЗУБ статут на бежанец се предоставя на лице, което основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. По смисъла на чл.8, ал.4 от закона преследване е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост. В настоящия случай от проведеното интервю се установява, че той не е имал проблеми с официалните власти в страната по произход, не е бил арестуван, не е осъждан, не е членувал в политическа партия, не се интересува от политика, не е имал конкретни проблеми заради изповядваната от него религия, върху него и негови близки и роднини не е оказвано насилие от официалните власти в С.. Причините от личен характер за напускане на страната по произход не представляват преследване по смисъла на чл.8, ал.4 ЗУБ и не са основание за предоставяне статут на бежанец.

От събраните по делото доказателства не се доказва наличие на преследване или основателен страх от преследване поради неговата раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическото му мнение и/или убеждение. В тази връзка правилни са изводите за липса на законовите предпоставки за предоставяне на статут на бежанец, предвидени в чл.8 ЗУБ.

Съдът намира, че събраните в съдебното производство доказателства, при приложение на глава II, § 62 от Наръчника по процедури и критерии за определяне статут на бежанец, издаден от службата на Върховния комисариат на ООН за бежанците, сочат на извод, че жалбоподателят е "мигрант" (лице, което по причини, различни от изброените в определението за бежанец, дадено в Женевската конвенция от 1951 г. и Протокола от 1967 г., доброволно напуска страната си, за да се засели другаде), а не лице, търсещо закрила поради обстоятелствата по чл.8, ал.1 ЗУБ.

В този ред на мисли е показателно поведението на молителя в хода на административното производство, при което той, без да дочака да получи решение по молбата си, е продължил пътя си към Германия, като за целта е наел трафикант, и едва след като е задържан в Ч. и е екстрадиран обратно в България, се е явил на назначеното интервю. Така възприетото не се променя от заявеното в с.з. на 29.06.2023 г., че не желае да ходи в Германия въпреки поканата от брат си.

По така изложените съображения законосъобразен се явява изводът на административния орган за липсата на материалноправни предпоставки в процесната хипотеза за прилагане на чл.8, ал.1 ЗУБ за предоставяне статут на бежанец.

Относно хуманитарен статут:

Съдът счита, че не са налице предпоставки за предоставяне и на хуманитарен статут по чл.9, ал.1, т.3 ЗУБ. Такъв статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си на произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция,

изтезание или нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, тежки заплахи срещу живота или личността му, като гражданско лице, поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. В случая не е налице никоя от тези хипотези. При разглеждането на този въпрос Съдът съобрази Решение на СЕС от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/2007 г., както и тълкуването на дефинираното понятие за "посегателство" в чл.15, б.в) от Директива 2004/83/ЕО относно минимални стандарти за условията за предоставяне на статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила като изразяващо се в "тежки и лични заплахи срещу живота или личността" на молителя, обхващащо една по - обща опасност от посегателство като се имат предвид в по-широк план "заплахи срещу живота или личността" на цивилно лице, а не определено насилие. Освен това, тези заплахи са присъщи на обща ситуация на "въоръжен вътрешен или международен конфликт", какъвто в случая не се установи.

Съгласно посоченото решение на СЕС, чл.15, б.в) от Директивата във вр.с чл.2, б.д) от същата трябва да се тълкува в смисъл, че: съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. В случая не съществуват такива сериозни и потвърдени основания.

В чл.75, ал.2, изр.1 ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Това изискване е изпълнено, тъй като административният орган е извършил преценка на всички факти и обстоятелства, свързани с държавата по произход на лицето, търсещо закрила, конкретно предоставяне на хуманитарен статут. Съгласно чл.35 АПК решението е издадено при изясняване на обстоятелствата от фактическа страна. Датата, към която следва да се преценява ситуацията в държавата на произход по отношение наличието на обстоятелствата по чл.9, ал.1 ЗУБ е датата, когато Съдът се произнася по случая. В тази връзка Съдът изиска актуална справка за ситуацията в С., която съобрази при постановяване на настоящето съдебно решение, както и настъпилите по-късно събития на територията на страната по произход. По данните от тази справка се установи, че в държавата по произход на молителя съществуват проблеми, свързани с правата на човека, включващи незаконни или произволни убийства, отвличане на цивилни, екстремно физическо насилие /включително сексуално/ и незаконни задържания. Съобщава се, че милициите, обвързани с режима, включително "Х.", са предприемали множество атаки, при които са убивани и ранявани цивилни лица. Нестабилната ситуация със сигурността в райони под контрола на въоръжени опозиционни групи продължава да създава среда, в която се извършват нарушения на правата на човека, включително убийства, крайно физическо насилие и отвличания. Въоръжени терористични групи като "Х. Т. ал Ш." извършват широк спектър от злоупотреби, включително незаконни убийства и отвличания, физическо насилие и смърт на цивилни при атаки, описвани от Комисията за разследване на ООН за С. като безразборни. Въпреки териториалното поражение на групировката "Ислямска държава" през 2019 г., нейни бойци продължават да извършват незаконни убийства, атаки и отвличания, понякога насочени срещу цивилни лица. Политическите права и гражданските свободи в С. са

сериозно компрометирани от един от най-репресивните режими в света и от други воюващи сили в продължаващата гражданска война. Режимът забранява истинската политическа опозиция и потиска свободата на словото и събранията, а корупцията, насилствените изчезвания, военните процеси и изтезанията са широко разпространени в контролираните от правителството райони. Жителите на спорни региони или територии, държани от недържавни субекти, са обект на допълнителни злоупотреби, включително интензивни и безразборни битки, обсади, прекъсвания на хуманитарната помощ и масови разселвания. Сирийското правителство, кюрдските сили, подкрепяните от Турция опозиционни сили и екстремистки групи се стремят да променят етническия състав на контролираните от тях територии, принуждавайки цивилни от всякакъв произход да търсят безопасност сред съответните си религиозни или етнически общности и допринасяйки за демографските промени, предизвикани от гражданската война. В материал на Световната банка е отбелязано, че понастоящем, навлизайки в своята дванадесета година, конфликтът в С. нанася почти невъобразима степен на опустошение и загуба на сирийския народ и неговата икономика. Продължаващото обезценяване на сирийската валута води до много висока инфлация, влошава и без това високата продоволствена несигурност и тласка повече хора към бедност. Преди конфликта крайната бедност в С. /\$ 1,90 на ден/ на практика не съществува, а понастоящем засяга над 50 % от населението на страната.

Съдът намира, че не съществуват сериозни основания да се смята, че цивилно лице, върнато в страната или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си там се излага на реална опасност да претърпи тежки посегателства е реален риск за неговия живот и сигурност. От справката за актуалното положение в С. и Турция се установи, че Турция е явява трета сигурна държава за кандидата за международна закрила. Всички сирийски бежанци, търсещи временна закрила, ще бъдат обхванати от режима за временна закрила, включително и тези, които не могат да представят никакви документи за самоличност в С.. На ползващите временна закрила трябва да бъде осигурена закрила и помощ в Турция, включваща: Право на оставане и престой в Турция до намирането на по-трайно решение на ситуацията, в която се е оказало съответното лице; защита срещу принудително връщане в С. и достъп и осигуряване на най-основните права и потребности на съответните лица. Безспорно в С. е налице въоръжен конфликт и е налице опасност за неговия живот, поради което молителят разполага с възможността да получи закрила от турските власти. Опасността за него не е непосредствена, доколкото чужденецът е прекарал два месеца на територията на Турция, където е живял необезпокоявано, заедно със семейството си, без риск за тяхната сигурност. Законът за чужденците и международната закрила и Регламентът за временна закрила предоставят силна правна рамка за легален престой и достъп до права и услуги за лица, нуждаещи се от международна закрила, включително достъп до образование, здравни грижи и социални услуги, след регистрация пред съответните органи. Властите в страната работят в сътрудничество с ВКБООН. Лицата, които търсят временна закрила в Турция, няма да бъдат наказвани /напр. чрез административни глоби/ за влизане в Турция по нередовни /незаконни/ начини или за незаконен престой в Турция, при положение, че: 1. са идентифицирани от турските власти при влизане в Турция и търсят закрила; или 2. ако сами се свържат с турските власти в рамките на разумен период от време и предоставят основателна причина за своето незаконно влизане и/или присъствие в Турция. Всички сирийски бежанци, търсещи закрила, ще бъдат обхванати от режима на временна закрила, включително тези, които не представят никакви документи за самоличност от С.. На ползващите се временна закрила трябва да бъде осигурена закрила и помощ в Турция, което включва: правото на оставане и престой в Турция до намиране на по-трайно решение на ситуацията, в която се е оказало съответното лице; защита срещу принудителното връщане в С. и достъп и осигуряване на най-основните права и потребности на съответните лица. Регламентът за временната закрила обхваща и правно урежда набор от права, услуги и помощ от ползвателите за временна закрила. Въпросните права, услуги и помощ включват достъп до

здравеопазване, образование, социално подпомагане, психологическа подкрепа и достъп до пазара на труда. Турското законодателство не предвижда натурализация за сирийци с временна закрила или за условни бежанци, но позволява на тези хора да останат на турска територия, докато не се преместят в чужда държава или докато не са в състояние да се завърнат в страната си по произход. Правителството предоставя гражданство на някои сирийски бежанци на ограничени основания и според Главна дирекция "Население и гражданство" към м.септември 2020 г., властите са предоставили турско гражданство на приблизително 110 000 сирийци, считано от 2010 г. насам.

В случая понятието "трета сигурна държава" е приложено след извършена индивидуална преценка на бежанската история на молителя, взето е предвид и неговата бежанска история – изложеното от него в хода на интервюто, че същият заедно с близките си е живял два месеца в Турция, работел е там с цел събиране на средства за установяване в Европа.

Противно на доводите изложени в жалбата и изявленията на процесуалния представител на жалбоподателя, административният орган обосновано е преценил, че не са налице предпоставките нито за предоставяне на статут на бежанец, нито предоставяне на хуманитарен статут с оглед на бежанската история и поведението на чужденеца. Правилно неговата бежанска история е обсъдена във връзка с чл.75, ал.2 ЗУБ, и правилни и законосъобразни са изводите на административния орган в тази насока.

С оглед на горното, жалбата се прецени от Съда като неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

Така мотивиран, Административен съд-С. град,

Р Е Ш Е Н И Е :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на на И. М. Х., гражданин на С., [дата на раждане] , ЛНЧ: [ЕГН], против Решение № 2539/06.02.2023 г., издадено от Зам.-Председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, с което на оспорвания е отказано предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: